

Småskrift nr 9

Bifogat detta Meddelande finner ni Stiftshistorisk småskrift nr 9, *I Sankt Laurentius tecken. Heraldik för Lunds biskopar, stift och domkyrka*, av Per Arne Joelsson.

Jag vill framföra mitt varma tack till Per Arne för denna mycket intressanta skrift.

Gottfrid Billing, en framstående Önnestadsson

1841 föddes Gottfrid Billing i Göinge Fridhem. Hans namn säger inte särskilt många särskilt mycket drygt 175 år senare, men han kom att bli en av Svenska kyrkans mest betydelsefulla ledare under årtiondena runt förra sekelskiftet.

Att han hösten 1914 biskopsvigde den nye ärkebiskopen Nathan Söderblom är bara ett av de avtryck han gjorde.

Måndagen den 29 januari kl. 18.30 får vi möjlighet att bekanta oss mer med Gottfrid Billing. Då besöks Önnestads församlingshem av kyrkohistorikern och statsvetaren doc. Torbjörn Aronson, som

bl.a. skrivit en mycket intressant bok om Gottfrid Billings och han närmaste meningsfränders kyrkopolitiska insatser.

Sällskapets styrelse

Anna Minara Ciardi, ordf.
0708/183181,
ordf@lundsstiftshistoriska.se

Gudrun Erlanson, vice ordf.
vordf@lundsstiftshistoriska.se

Bengt Arvidsson, sekr.
sekr@lundsstiftshistoriska.se

Lennart Jonson, arkivarie
Jozsef Nemeth
Bertil Nilsson
Oskar Styf
Per Arne Joelsson, ersättare
Samuel Rubenson, ersättare

För mer information om revisorer och valberedning, se sällskapets hemsida:
www.lundsstiftshistoriska.se

Hedersordförande

Per-Olov Ahrén †

Owe Samuelsson

Hedersledamot

Birgit Bram Ohlsson †

Karl-Olof Lidin

STIFTSHISTORISKA SÄLLSKAPET i LUNDS STIFT

Meddelande nr 36

December 2017

Redaktör: Anna Minara Ciardi

Kära medlemmar!

Ännu ett stiftshistoriskt intressant år går mot sitt slut.

Åminnelsen och firandet av den lutherska reformationen inleddes förvisso redan hösten 2016, märkbart i Lund inte minst genom det stora ekumeniska mötet. Under innevarande år har fokus kanske legat mindre på det ekumeniska arbetet och mer på det lutherska arvet och de historiska perspektiven. När konstnären Johans Falkmans bronsbyster föreställande reformatorn Martin Luther respektive påve

Franciskus nu är på plats på kapitelgården vid stiftskansliet synliggörs historia och nutid, det lutherska arvet och det ekumeniska arbetet.

I skrivande stund är redaktionsarbetet med årsboken 2018 i full gång. Som tidigare meddelats kommer årsböckerna 2018 och 2019 särskilt behandla Blekinges kyrkohistoria.

Med önskan om en fröjdefull jul och ett gott nytt år,

Anna Minara Ciardi, ordf.

Medlemsavgift

Medlemsavgiften för år 2017 är 250 kr för organisation, 150 kr för enskild medlem, ytterligare 25 kr för familjemedlem som ej önskar egen årsbok samt 50 kr för studerande.

Avgiften betalas via bg 671-3069. Glöm inte att ange avsändare vid betalning.

Detta är en uppmaning att inbetala årsavgift för 2017 respektive 2018.

Stora Råbydagen den 23 september

Norr om Stora Råby kyrka växer en ny stadsdel fram, Råbylund. Lunds Östra stadsförsamling uppmärksammade detta genom att anordna en dag med olika aktiviteter i och kring kyrkan den 23 september. Stiftshistoriska sällskapet

deltog på eftermiddagen med två välbesökta föredrag.

Konstvetaren Josef Borbas berättade om astral symbolik i långhusets korsvalv utifrån sin skrift "Valvdekorens symbolik i Stora Råby kyrka" (2009). I valvet närmast altaret möter fyra extra valvribbor som dekoration utan bärande funktion.

Dekoren är unik för Stora Råby kyrka. Enligt Borbas handlar det om ett solkors. Vid korsets skärningspunkt i valvet är fyra av zodiakens symboler målade: i kvadranten i NV Fisken, i NÖ Väduren, i SO Stenbocken och i SV Skytten. Enligt Borbas markerade symbolerna viktiga dagar i jordbruket i förkristen tid, symbolerna i norr vårdagjämning, och symbolerna i söder vinter-solståndet.

Efter Borbas föredrag följde en guidning på kyrkogården där teol. dr Bengt Arvidsson berättade om Stora Råby by och socken samt om kyrkans byggnadshistoria. I norra delen av socknen skall i förkristen tid den s.k. tre högars marknad ha ägt rum och längre österut, vid Arendala, skall Skånetinget ha samlats.

Arvidsson fäste uppmärksamheten på att socknen låg inom en triangel – gränsande till Uppåkra i söder, Dalby i öster och Lund i väster. Stora Råby by tillkom i slutet av järnåldern, byn är anlagd på en grusås i öst-västlig riktning. Förmodligen byggdes redan på 1000-talet en stavkyrka. De äldsta delarna av den nuvarande kyrkan är från 1200-talet, tornet tillkom på 1400-talet men byggdes om på 1700-talet. 1843 uppfördes de för Stora Råby kyrkas exteriör så karakteristiska strävpe-larna för att förstärka tornet under C. G. Brunius ledning

Utbildningsdag om arkivering

På Stiftskansliet i Lund anordnades den 11 oktober 2017 en informationsträff under ledning av stiftsarkivarie Tina Sandén kring arkiv och gallring. Stiftshistoriska sällskapet representerades av Lennart Jonson och Bengt Arvidsson.

Sandén gick bl.a. igenom vad som bör sparas och vad som kan gallras när det gäller det ständiga flödet av material – både från församlingar och från de till stiftet knutna föreningarna.

Material som gäller församlingsverksamhet skall i första hand arkiveras i församlingarnas församlingsarkiv, och det är upp till varje församling att ha rutiner för vad som skall sparas respektive gallras. Stiftsarkivarien ger gärna råd. Församlingar kan också kontakta Landsarkivet direkt.

När det gäller material från Kyrkosångsförbundet i Lunds stift, Kvinnor i Svenska kyrkan i Lunds stift, Syföreningarna i Lunds stift samt Stiftshistoriska sällskapet anordnas plats i godkända arkivskåp på Stiftskansliet.

Stiftshistoriska sällskapet har redan material på Stiftskansliet och sällskapet arkivarie Lennart Jonson och sekreterare Bengt Arvidsson ser nu över detta material.